

Nr 76.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensioner eller understöd åt efterlevande till vissa i försvarsväsendets tjänst anställda personer; given Stockholms slott den 10 februari 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—10:o hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Rosén.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 februari 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Rosén anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning åtskilliga inkomna framställningar angående pensioner eller understöd åt efterlevande till vissa i försvarsväsendets tjänst anställda personer samt anför därvid följande:

1:o.

Uti en till arméförvaltningens artilleridepartement ställd skrift, dagtecknad den 24 september 1927, har arbetaren vid ammunitionsfabrikens avdelning vid Marieberg Lars Gustaf Öhmans änka Maria Josefina Öhman, född Holmberg, anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Ang pension åt änkan Maria Josefina Öhman, född Holmberg.

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 1 saml. 62 häft. (Nr 76.)

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att arbetaren Öhman, som avled den 13 januari 1925, varit anställd vid ammunitionsfabriken i över 41 år; att han under sin anställningstid vid fabriken konstruerat ett flertal maskiner, vilka på sin tid betecknade ett stort tekniskt framsteg och varit till gagn för ammunitionsfabriken i årtionden; att han efter sin avgång ur tjänst år 1922 på grund av sina särskilda förtjänster av 1923 års riksdag beviljades en pension av 1,800 kronor om året; samt att Öhman vid sitt frånfalle efterlämnat, förutom änkan, född den 11 november 1859, fem barn, därav tre ogifta, av vilkas hjälp änkan är beroende för sitt uppehälle.

Med överlämnande av de till ärendet hörande handlingarna har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 oktober 1927 anfört, att departementet ansåge billigt, att änkan Öhman, med hänsyn till hennes mans mångåriga väl vitsordade tjänstgöring i kronans tjänst, bereddes ett årligt understöd under sin återstående livstid. På grund härav hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att från allmänna indragningsstaten finge från och med den 1 januari 1928 utgå till änkan Öhman årligt understöd med 500 kronor, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd.

Statskontoret, som den 18 november 1927 avgivit utlåtande i ärendet, har anfört, att enligt vad handlingarna utvisade hade sökanden, vilken uppnått den levnadsålder, då arbetsförmågan vore uttömd, gemensamt hushåll med tre ogifta självförsörjande barn och syntes sålunda kunna påräkna underhåll av dem, när hon icke längre själv förmådde förestå hushållet. I vanliga fall skulle med hänsyn härtill anledning att bereda änkepension knappast anses föreligga. På grund av de omständigheter, som föranlett att sökandens man erhållit avsevärt högre pension än som i allmänhet plägade beviljas en arbetare vid ammunitionsfabriken, ville statskontoret emellertid icke motsätta sig, att åt sökanden utverkades änkepension till samma belopp, 384 kronor, som numera plägade beviljas arbetaränka; och syntes pensionen såsom arméförvaltningens artilleridepartement hemställt böra anvisas att från allmänna indragningsstaten utgå från ingången av år 1928, så länge sökanden förbleve i sitt nuvarande änkestånd.

Vidkommande frågan om pension åt arbetaren Öhman uttalade 1923 års riksdag i fråga om storleken av Öhmans pension, att uttryck borde givas åt erkännande av det gagn kronan haft av de utav Öhman gjorda uppfinningarna. På grund härav tillerkändes Öhman det jämförelsevis höga pensionsbeloppet av 1,800 kronor. I likhet med myndigheterna anser jag de omständigheter, som föranledde beviljande av ifrågavarande pensionsbelopp åt Öhman, tala för att även hans änka nu beredes något understöd under sin återstående livstid. I fråga om pensionsbeloppets storlek ansluter jag mig till vad statskontoret därutinnan föreslagit, och torde pensionen böra utgå från och med den 1 januari 1928.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att arbetaren vid ammunitionsfabriken Lars Gustaf Öhmans änka Maria Josefina Öhman, född Holmberg, må från och med den 1 januari 1928, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

2:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 30 november 1927, har daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Otto Wilhelm Mattssons änka Hildegard Amanda Mattsson, född Nilsson, anhållit att komma i åtnjutande av pension.

*Ang. pension
åt änkan Hildegard
Amanda Mattsson,
född Nils-
dotter.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att daglönaren Mattsson, som avled den 13 december 1916, varit anställd vid Vendes artilleriregemente under tiden 2 maj 1874—2 maj 1877, vid Livgardet till häst under tiden 29 augusti 1877—17 december 1879, som vaktkonstapel vid fångvården under tiden 1 augusti 1882—2 juli 1888 samt såsom daglönare vid flottans varv i Karlskrona under tiden 2 mars—10 september 1889 och under tiden 7 maj 1890—30 september 1911, då han erhöll avsked med pension; att hans efterlämnade änka, som är född den 8 mars 1862, uppbär i folkpension 17 kronor 50 öre i månaden samt av fattigvården i Karlskrona erhåller ett understöd av 15 kronor i månaden; att hon på grund av kronisk ledgångsreumatism är oförmögen till arbete, varmed hon kan försörja sig; att hos henne bor en dotter utan arbetsförtjänst jämte dotterns två minderåriga barn; samt att hennes fyra övriga döttrar befinna sig i små omständigheter och icke kunna bidra till moderns uppehälle.

I utlåtande den 29 december 1927 har *marinförvaltningen* anført, att med hänsyn till såväl den långa tid, omkring 35 år, sökandens avlidne man varit anställd i statens tjänst, som ock därtill att sökanden, som vore medellös, på grund av ålder och sjukdom vore oförmögen att förtjäna sitt uppehälle, funne marinförvaltningen önskvärt, att lämpligt understöd utverkades för sökanden. Under erinran att 1926 och 1927 års riksdagar beviljat änkor i liknande belägenhet som sökanden årliga understöd från allmänna indragningsstaten med belopp, som enligt 1926 års riksdags skrivelse nr 149 punkt 6 bestämts till 384 kronor, finge marinförvaltningen alltså tillstyrka, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Mattsson finge, räknat från och med den 1 januari 1928, komma i åtnjutande av årlig pension å allmänna indragningsstaten till ett belopp av 384 kronor, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd.

Statskontoret, som den 14 januari 1928 avgivit utlåtande i ärendet, har anført, att på grund av vad handlingarna innehöller och med stöd av 1927 års riksdags beslut i anledning av propositionen nr 136 punkt 2 om pension åt änkor efter vissa daglönare vid flottans varv i Karlskrona finge

statskontoret tillstyrka vidtagande av åtgärd i överensstämmelse med marin-förvaltningens hemställan.

Med hänsyn till vad sålunda i ärendet förekommit anser jag mig böra tillstyrka, att pension med 384 kronor för år beredes änkan Mattsson, att utgå från och med den 1 januari 1928.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Otto Wilhelm Mattssons änka Hildegard Amanda Mattsson, född Nilsdotter, må från och med den 1 januari 1928, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten upp-bära en årlig pension av 384 kronor.

3:o.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 8 januari 1927 har *tygmästaren i Stockholm* gjort framställning om beredande av pension åt tygarbetaren vid Stockholms tygstation Johan Axel Dahls änka Evelina Charlotta Dahl, född Johansson.

Ang. pension
åt änkan
Evelina Char-
lotta Dahl,
född
Johansson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att tygarbetaren Dahl, som avled den 23 augusti 1926, varit stamanställd vid Upplands infanteriregemente under tiden 4 april 1882—12 september 1904 samt tjänstgjort som tygarbetare vid Stockholms tygstation från och med den 24 augusti 1914 intill sin död; att han under sin tjänstetid sig utmärkt väl förhållit; att tillgångarna i boet efter Dahl voro så ringa och värdelösa, att de ej förslogo till gäldande av begravningskostnaderna och övriga av dödsfallet förorsakade utgifter; att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, född den 29 september 1869, fem söner och tre döttrar, av vilka barn fyra bo i hemmet; att såväl änkan som tre av barnen äro sjukliga; att änkan endast i ringa grad kan påräkna försörjningsbidrag från sina barn; samt att hon på grund av hög ålder, hjärtfel och åderbräck har svårt att genom arbete försörja sig.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 januari 1927 anfört, att departementet ansåge billigt, att änkan Dahl bereddes årligt underhåll till livsuppehälle; och finge departementet hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja änkan Dahl ett årligt understöd med ett grundbelopp av 300 kronor med därå belöpande tillägg, att utgå från och med månaden näst efter den, då hennes man avlidit, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd.

Statskontoret, som den 14 februari 1927 avgivit utlåtande i ärendet, har anfört, att då tygarbetaren Dahl, förutom änka, efterlämnat åtta vuxna barn torde det kunna ifrågasättas, om pension borde beredas änkan, men då barnen endast i ringa grad syntes vara i stånd att bidra till sin moders uppehälle, torde det få anses med billighet överensstämmande, att

pension beviljades henne. På grund härav och då 1926 års riksdag beviljat åtskilliga änkor efter arbetare i statens tjänst pensioner till belopp av 384 kronor årligen, finge statskontoret hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Dahl finge från och med den 1 september 1926 under sin återstående livstid, så länge hon förbleve ogift, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

Genom brev den 8 april 1927 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till änkan Dahl finge tills vidare, räknat från och med den 1 september 1926, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 30 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligt prövad, med skyldighet för henne att, i den mån pension kunde bliva henne tillerkänd jämväl för tid, varunder hon uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Med hänsyn till att änkan Dahl har åtta vuxna barn i livet, kunde det ifrågasättas, huruvida pension av statsmedel borde beviljas henne, men då de ekonomiska förhållandena i förevarande fall synas ömmande, finner jag vissa billighetsskäl tala härför. Beträffande pensionsbeloppets storlek avsluter jag mig till vad statskontoret därutinnan föreslagit. Det torde vara skäligt att låta pensionen utgå från och med månaden näst efter den, varunder tygarbetaren Dahl avlidit, eller alltså från och med den 1 september 1926.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att tygarbetaren vid Stockholms tygstation Johan Axel Dahls änka Evelina Charlotta Dahl, född Johansson, må från och med den 1 september 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

4:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 3 december 1926, har daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Isak Göranssons änka Karolina Göransson, född Johannesdotter, anhållit att komma i åtnjutande av pension.

*Ang. pension
åt änkan
Karolina
Göransson,
född Johan-
nesdotter.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att daglönaren Göransson, som avled den 2 april 1905, varit anställd såsom daglönare vid flottans varv i Karlskrona från och med den 29 maj 1874 intill sin död; att hans efterlämnade änka, som är född den 15 maj 1852, lider av hjärtsjukdom samt till följd härav och på grund av hög ålder är oförmögen att genom arbete försörja sig; samt att hon åtnjuter fattigunderstöd.

I utlåtande den 27 januari 1927 har *marinförvaltningen* anført, att 1925 års riksdag i skrivelse nr 200 punkt 1:o av principiella skäl funnit det innebära betänkligheter att med statsmedel pensionera änkor efter befattningshavare, vilka icke ägt möjlighet att genom statens förmedling grundlägga familjepension. Riksdagen hade ansett, att beviljande av understöd i sådana fall borde förekomma endast, när särskilt ömmande omständigheter vore för handen. Sådana ömmande omständigheter syntes förefinnas i nu förevarande fall. Karolina Göransson vore änka efter en arbetare, som tjänat staten under 31 år, samt vore medellös och oförmögen att genom arbete försörja sig. Marinförvaltningen finge därför, under erinran om att pensionsbeloppet i här avsett fall jämlikt 1926 års riksdags uttalande i skrivelse nr 149 punkt 6:o borde utgå med 384 kronor, tillstyrka, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Göransson finge, räknat från och med den 1 januari 1927, komma i åtnjutande av årlig pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 384 kronor, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd.

Statskontoret, som den 14 februari 1927 avgivit utlåtande i ärendet, har anført, att ämbetsverket intet hade att erinra mot bifall till förevarande framställning på det sätt marinförvaltningen tillstyrkt.

I likhet med myndigheterna anser jag mig böra tillstyrka framställning till riksdagen om beredande av pension åt änkan Göransson. Pensionen torde böra utgå från och med den 1 januari 1928 med ett årligt belopp av 384 kronor.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Isak Göranssons änka Karolina Göransson, född Johannesdotter, må från och med den 1 januari 1928, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

5:o.

Ang pension
åt änkan
Ingrid Maria
Magnusson,
född Svens-
son.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 29 november 1926, har daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Sven Johan Magnussons änka Ingrid Maria Magnusson, född Svensson, anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att daglönaren Magnusson, som avled den 2 augusti 1903, varit anställd såsom daglönare vid flottans varv i Karlskrona från och med den 30 maj 1882 intill sin död; att hans efterlämnade änka, som är född den 14 december 1849, på grund av ålderdomsvaghet är oförmögen till arbete, varmed hon kan försörja sig; samt att hon åtnjuter fattigunderstöd.

I utlåtande den 27 januari 1927 har *marinförvaltningen* anført, att 1925 års riksdag i skrivelse nr 200 punkt 1:o av principiella skäl funnit det inne-

bära betänkligheter att med statsmedel pensionera änkor efter befattningshavare, vilka icke ägt möjlighet att genom statens förmedling grundlägga familjepension. Riksdagen hade ansett, att beviljande av understöd i sådana fall borde förekomma endast, när särskilt ömmande omständigheter vore för handen. Sådana ömmande omständigheter syntes förefinnas i nu förevarande fall. Ingrid Maria Magnusson vore änka efter en arbetare, som tjänat staten under 21 år, samt vore meddellös och oförmögen att genom arbete försörja sig. Marinförvaltningen finge därför, under erinran om att pensionsbeloppet i här avsett fall jämlikt 1926 års riksdags uttalande i skrivelse nr 149 punkt 6 borde utgå med 384 kronor, tillstyrka, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Magnusson finge, räknat från och med den 1 januari 1927, komma i åtnjutande av årlig pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 384 kronor, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd.

Statskontoret, som den 14 februari 1927 avgivit utlåtande i ärendet, har anfördt, att ämbetsverket intet hade att erinra mot bifall till förevarande framställning på det sätt marinförvaltningen tillstyrkt.

Jag tillstyrker, att änkan Magnusson beredes pension av statsmedel med 384 kronor årligen, att utgå från och med den 1 januari 1928; och får jag alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Sven Johan Magnussons änka Ingrid Maria Magnusson, född Svensson, må från och med den 1 januari 1928, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

6:o.

Uti skrivelse till arméförvaltningens artilleridepartement den 10 oktober 1927 har *styresmannen för Carl Gustafs stads gevärsfaktori* gjort framställning om beredande av pension åt förmannen vid gevärsfaktoret Carl Teodor Lundins änka Anna Lovisa Lundin, född Birath, samt nedannämnda änkor efter avlidna arbetare därstädes, nämligen Axel Robert Lindströms änka Anna Charlotta Lindström, född Jäderlund, Anders Essmans änka Hilda Elisabet Essman, född Olsson, och Olof Norrmans änka Anna Lovisa Norrman, född Hammar.

Ang. pension åt änkor efter vissa anställningshavare vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori.

Av handlingar i ärendet inhämtas,

att förmannen Lundin, som avled den 14 juni 1927, varit anställd vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori från den 5 februari 1891 intill sin död; att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, född den 31 juli 1869, fem barn, av vilka tre söner äro arbetare och två döttrar gifta med arbetare; att intet av barnen kan i nämnvärd grad bidra till moderns underhåll; att behållningen i boet efter Lundin utgjorde ej fullt 2,000 kronor; samt

att änkan Lundin på grund av kronisk ledgångsreumatism och åderförkalkning är oförmögen att genom arbete försörja sig;

att arbetaren Lindström, som avled den 24 juli 1927, varit anställd vid gevärsfaktoriet från och med den 20 juni 1899 till och med den 31 mars 1921, då han entledigades från sin anställning med av riksdagen beviljad pension; att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, född den 23 april 1856, tre barn, av vilka två döttrar äro nästan blinda och en son fabriksarbetare; att barnen endast i ringa mån kunna bidra till moderns underhåll; att behållningen i boet utgjorde omkring 700 kronor; samt att änkan Lindström på grund av åderförkalkning är oförmögen att genom arbete försörja sig;

att arbetaren Essman, som avled den 1 juni 1927, varit anställd vid gevärsfaktoriet från och med den 3 oktober 1899 till och med den 31 mars 1921, då han entledigades från sin anställning med av riksdagen beviljad pension; att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, född den 19 september 1862, sju barn, två söner och fem döttrar, vilka samtliga äro i små ekonomiska omständigheter och ej kunna i nämnvärd mån bidra till moderns underhåll; att behållningen i boet utgjorde 3,600 kronor, varav 1,300 kronor i kontanter, som åtgått till uppehälle, och resten i värdet av en gammal, i bristfälligt skick befintlig stuga å ofri grund; samt att änkan Essman på grund av åderförkalkning, kroniskt njurlidande och sviter efter blodpropp är oförmögen att genom arbete försörja sig;

att arbetaren Norrman, som avled den 2 augusti 1927, anställdes vid gevärsfaktoriet år 1865 och entledigades från sin anställning den 30 april 1910 med av riksdagen beviljad pension; att han vid sin död efterlämnat såväl änka, född den 23 november 1863, som barn, vilka dock endast i ringa mån kunna bidra till moderns underhåll; att behållningen i boet utgjorde ej fullt 1,500 kronor, i huvudsak bestående i en bostadslägenhet om ett rum och kök, som drager en årlig omkostnad av 200 kronor; samt att änkan Norrman på grund av muskel- och ledgångsreumatism samt allmän kraftnedsättning är oförmögen att genom arbete försörja sig.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens artilleridepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 oktober 1927 anfört, att departementet ansåge billigt, att omförmälda änkor bereddес årligt understöd till livsuppehälle; och finge departementet hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja en var av änkorna ett årligt understöd under deras återstående livstid, så länge de förbleve i sitt nuvarande änkestånd, av 300 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då deras respektive män avlidit.

Statskontoret, som den 17 november 1927 avgivit utlåtande i ärendet, har anfört, att på grund av de i handlingarna meddelade upplysningarna rörande ifrågavarande änkor ansåge sig statskontoret kunna tillstyrka, att pensioner åt dem utverkades; och hade statskontoret beträffande det av arméförvalt-

ningens artilleridepartement framlagda förslaget icke annat att erinra än att pensionsbeloppet i likhet med vad som i pension under senare åren beviljats i liknande fall syntes böra bestämmas till 384 kronor för år räknat till en var av dessa änkor.

Omständigheterna i förevarande fall synas mig påkalla, att ifrågavarande änkor komma i åtnjutande av understöd från statens sida. Beloppet torde böra bestämmas till 384 kronor årligen för envar av dem, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder mannen avlidit.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förmannen vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Carl Teodor Lundins änka Anna Lovisa Lundin, född Birath, samt arbetarna vid samma faktori Axel Robert Lindströms. Anders Essmans och Olof Norrmans änkor Anna Charlotta Lindström, född Jäderlund, Hilda Elisabet Essman, född Olsson, och Anna Lovisa Norrman, född Hammar, må, Anna Lovisa Lundin från och med den 1 juli 1927. Anna Charlotta Lindström från och med den 1 augusti 1927, Hilda Elisabet Essman från och med den 1 juli 1927 och Anna Lovisa Norrman från och med den 1 september 1927, envar så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

7:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 18 november 1927, har stallförmannen vid krigsskolan å Karlberg Gustaf Alrik Karlssons änka Johanna Lovisa Karlsson, född Jansdotter, anhållit att komma i åtnjutande av pension.

*Ang. pension
åt änkan
Johanna Lo-
visa Karlsson,
född
Jansdotter.*

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att stallförmannen Karlsson, som avled den 23 juni 1927, av 1911 års riksdag beviljades en pension av 400 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder han entledigades från sin befattning vid krigsskolan; att 1912 års riksdag tillerkände honom härutöver en ytterligare årlig pension av 200 kronor; att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, född den 16 september 1860, tre barn i ett förutvarande äktenskap; att änkan på grund av ledgångsreumatism är fullständigt oförmögen till varje arbete och urståndsatt att taga vård om sig själv; att hon är intagen å Södermanlands läns sjukhem i Flen, där hon har att i vårdkostnader årligen erlägga ett belopp av 340 kronor; samt att behållningen i boet efter mannen uppgår till 5,718 kronor 46 öre.

Arméförvaltningens civila departement har den 13 december 1927 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att med hänsyn till änkan Karlssons ålder och hennes mans omkring 40-åriga anställning i statens tjänst samt i betraktande av, att hon på grund av sjukdom vore fullständigt oförmögen

till arbete, ansåge departementet billigheten bjuda, att något årligt understöd av statsmedel bereddades henne under hennes återstående livstid. Visserligen vore änkan Karlsson icke medellös, men den omständigheten, att hennes man efterlämnat ett mindre sparad kapital, syntes icke utgöra hinder för beredande av pension åt henne. Departementet tillåte sig i detta avseende erinra därom, att 1927 års riksdag enligt dess skrivelse den 25 maj 1927 nr 216, p. 6, beviljat pension åt Maria Matilda Pettersson, änka efter förmannen vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Carl Oskar Pettersson, oaktat behållningen i boet efter mannen utgjorde 10,127 kronor 94 öre, varav 8,753 kronor 69 öre i kontanta medel. Någon hjälp från styvbarnen eller andra anhöriga syntes änkan Karlsson icke kunna påräkna. Ej heller torde styvbarnen lagligen kunna åläggas att draga försorg om henne. Vad anginge beloppet av den pension, som syntes böra tillkomma änkan Karlsson, finge departementet erinra om, hurusom vid 1927 års riksdag pension åt änkor efter icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet (arbetarpersonal) i regel fastställdes till 384 kronor. Jämväl ovannämnda änka Maria Matilda Pettersson hade tilldelats en pension av 384 kronor. I anledning härav synes den änkan Karlsson tillkommande pensionen böra bestämmas till 384 kronor, motsvarande en oreglerad pension å 250 kronor. Pensionen syntes böra utgå från och med den 1 juli 1927. På grund av vad sålunda anförts, hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Karlsson finge från och med den 1 juli 1927, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 24 december 1927 tillstyrkt, att framställning måtte avlåtas till riksdagen i enlighet med arméförvaltningens civila departements hemställan.

I likhet med myndigheterna anser jag billigt, att någon pension av statsmedel bereddades änkan Karlsson under hennes återstående livstid. Emellertid är hon, enligt vad jag under hand inhämtat, obotligt sjuk och för hela sin framtid intagen å Södermanlands läns sjukhem i Flen, där hon vårdas för en årlig avgift av i ett för allt 340 kronor. Under dessa förhållanden anser jag — jämväl med hänsyn till den förefintliga kapitalbehållningen i boet — det av arméförvaltningens civila departement föreslagna och av statskontoret tillstyrkta pensionsbeloppet 384 kronor för högt tillmätt och får för egen del förorda en årlig pension åt henne av 324 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder hennes man avlidit, eller således från och med den 1 juli 1927. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att stallförmannen vid krigsskolan Gustaf Alrik Karlssons änka Johanna Lovisa Karlsson, född Jansdotter, må från och med den 1 juli 1927, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 324 kronor.

8:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 12 december 1926, har försvarsverkens civila personals förbund gjort framställning om beredande av pension åt nedannämnda änkor efter avlidna daglönare vid flottans varv i Karlskrona, nämligen Karl Edvard Petterssons änka Amanda Elvira Pettersson, född Berggren, Karl Emanuel Gustafssons änka Anna Matilda Gustafsson, född Palmqvist, samt Johan Manfrid Olssons änka Emmy Olsson, född Svensson.

Ang. pension
åt änkan
Amanda
Elvira
Pettersson
samt dag-
lönarna K. E.
Gustafssons
och J. M.
Olssons
minderåriga
barn.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att daglönaren Pettersson, som avled den 25 augusti 1926, varit anställd såsom daglönare vid flottans varv i Karlskrona under en tid av omkring 28 $\frac{1}{2}$ år; att han vid sin död efterlämnat förutom änkan, född den 14 augusti 1874, två barn, födda respektive 1911 och 1916; att änkan Pettersson på grund av nervsvaghet är oförmögen att genom arbete försörja sig; samt att hon är i behov av understöd;

att daglönaren Gustafsson, som avled den 21 mars 1926, varit anställd såsom daglönare vid flottans varv i Karlskrona under en tid av 12 $\frac{1}{2}$ år; att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, född den 9 december 1895, tre minderåriga barn, nämligen Karl Gösta Hilding, född den 21 februari 1919, Bror Arne Alfred, född den 23 juli 1921, och Margit Linnéa Matilda, född den 11 december 1924; att änkan Gustafsson lider av allmän klenhet samt blodbrist, till följd varav hennes arbetsförmåga är tillfälligt nedsatt; samt att hon är i behov av understöd;

att daglönaren Olsson, som avled den 29 december 1917, varit anställd såsom daglönare vid flottans varv i Karlskrona under en tid av 7 år; att han efterlämnat, förutom änkan, född den 25 november 1878, minderåriga dottern Ella Charlotta Marianne, född den 18 september 1911; att änkan Olsson lider av kronisk ledgångsreumatism, till följd varav hennes arbetsförmåga är nedsatt; samt att hon är i behov av understöd.

Varvschefen vid flottans station i Karlskrona har i över framställningen avgivet yttrande anfört, bland annat, att av de ingivna handlingarna framginge, att ifrågavarande änkor otvivelaktigt syntes vara i behov av begärda understöd. Varvschefen hade emellertid ansett sig böra framhålla dels den jämförelsevis korta tid änkan Olssons framlidne man varit anställd i kronans tjänst, nämligen endast sju år, dels ock att den nedsatta arbetsförmåga, varav änkan Gustafsson för närvarande lede, enligt det ansökningen bilagda läkarutlåtandet endast syntes vara av övergående natur.

I utlåtande den 27 januari 1927 har *marinförvaltningen* framhållit, att 1925 års riksdag i skrivelse nr 200 punkt 1:o av principiella skäl funnit det innebära betänkligheter att med statsmedel pensionera änkor efter befattningshavare, vilka icke ägt möjlighet att genom statens förmedling grundlägga

familjepension. Riksdagen hade ansett, att beviljande av understöd i sådana fall borde förekomma endast, när särskilt ömmande omständigheter vore för handen. I ärendet hade icke utrönts sådana omständigheter, att marinförvaltningen ansåge sig, med hänsyn till riksdagens uttalande, böra tillstyrka åtgärd för utverkande av änkepensioner åt daglönaränkorna Gustafsson och Olsson. Vad däremot beträffade Amanda Elvira Pettersson, vore hon änka efter en arbetare, som tjänat staten under 28 år, samt medellös och oförmögen att genom arbete försörja sig. Marinförvaltningen finge därför, under erinran om att pensionsbeloppet i här avsedda fall jämlikt 1926 års riksdags uttalande i skrivelse nr 149 punkt 6 borde utgå med 384 kronor, tillstyrka, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Pettersson finge, räknat från och med den 1 januari 1927, komma i åtnjutande av årlig pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 384 kronor, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd.

Statskontoret, som den 14 februari 1927 avgivit utlåtande i ärendet, har anført, att ämbetsverket i likhet med marinförvaltningen tillstyrkte, att en årlig pension till belopp av 384 kronor utverkades åt änkan Pettersson. Änkan Gustafsson, vars man arbetat i statstjänst under 12 1/2 år, hade vid mannens död endast uppnått en levnadsålder av 30 år, och änkan Olsson, vars man endast under 7 år varit anställd i statens tjänst, hade vid mannens död uppnått 39 års ålder. Under sådana omständigheter och även om dessa änkor, såsom handlingarna syntes giva vid handen, för närvarande lede av sjukdom, som i någon mån nedsatte arbetsförmågan, kunde statskontoret ej förorda bifall till förevarande framställning i vad den avsåge beredande av pension åt sistnämnda två änkor. I ett flertal fall, där pension ej ansetts böra utgå till änkan själv, hade emellertid understöd beviljats till underhåll och uppfostran åt de efterlevande minderåriga barnen. Visserligen hade 1926 års riksdag avslagit en motion rörande pension åt daglönaren G. A. Peterssens minderåriga barn, efter det att bankoutskottet enligt avgivet utlåtande (nr 25 p. 20) ansett sig icke kunna tillstyrka densamma med hänsyn till att daglönaren Peterssens anställningstid endast utgjort icke fullt 8 år samt att hans efterlämnade änka blott vore 36 år gammal och såvitt för utskottet tillgängliga handlingar utvisade vore frisk och kunde genom arbete försörja sig. (Jfr även bankoutskottets utl. 1926 nr 25 p. 15). Då emellertid beträffande ankorna Gustafsson och Olsson omständigheterna finge anses vara mera ömmande än vad som kunde sägas vara fallet beträffande änkan efter daglönaren G. A. Petersson, funne sig statskontoret kunna tillstyrka, att pension utverkades åt deras minderåriga barn; och torde pensionerna skäligen böra utgå med 96 kronor årligen för varje minderårigt barn. På grund av vad sålunda anförts, hemställde statskontoret, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Pettersson finge från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, från allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp av 384 kronor årligen, samt att vart och ett av de minderåriga

barnen efter daglönaren Gustafsson och hans änka samt efter daglönaren Olsson och hans änka finge från och med den 1 januari 1927 till och med det kalenderår, under vilket barnet uppnådde 18 års ålder, från allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 96 kronor.

Genom brev den 8 april 1927 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till änkan Pettersson finge tills vidare, räknat från och med den 1 januari 1927, från sjöförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 30 kronor vid varje månads utgång, intill dess frågan om beredande av pension åt henne blivit slutligt prövad, med skyldighet för henne att, i den mån pension kunde bliva henne tillerkänd jämväl för tid, varunder hon uppburit nu medgivna understöd, till nämnda anslag återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning förfallna pensionsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtids-tillägg.

Genom samma brev har *Kungl. Maj:t* tillika medgivit, att till änkorna Gustafsson och Olsson finge såsom bidrag till försörjningen av deras ifrågavarande barn under år 1927 från sjöförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas dels omedelbart för första kvartalet ett belopp av 70 kronor till änkan Gustafsson och 20 kronor till änkan Olsson, dels ock därefter 70 respektive 20 kronor till envar av dem vid varje kvartals utgång; och skulle, därest understöd åt barnen komme att medgivas utgå från allmänna indragningsstaten jämväl för år 1927, änkorna Gustafsson och Olsson äga skyldighet eu var att till berörda anslag återbetala vad som på grund av det nu lämnade medgivandet utbetalats till henne, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning från allmänna indragningsstaten förfallna understödsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Vad angår frågan om pension av statsmedel åt änkan Pettersson, finner jag mig i likhet med vederbörande myndigheter böra förorda, att årligt understöd beredes henne med 384 kronor årligen, att utgå från och med den 1 januari 1927. Vidkommande förslaget om understöd åt daglönarna Gustafssons och Olssons efterlevande finner jag liksom myndigheterna anledning saknas att utverka änkepensioner, men torde med hänsyn till föreliggande ömmande omständigheter understöd åt de efterlevande böra på sätt statskontoret föreslagit beredas i form av uppfostringsbidrag åt de minderåriga barnen. Understödet torde böra bestämmas till 96 kronor årligen för vart och ett av barnen, att utgå från och med den 1 januari 1927 till och med det år, varunder barnet uppnår 18 års ålder.

Jag hemställer således, att *Kungl. Maj:t* måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Karl Edvard Petterssons änka Amanda Elvira Pettersson, född Berggren, må från och med den 1 januari 1927, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor;

dels ock att vart och ett av avlidne daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Karl Emanuel Gustafssons och hans änka Anna Matilda Gustafssons, född Palmqvist, minderåriga barn Karl Gösta Hilding, Bror Arne Alfred och Margit Linnéa Matilda ävensom avlidne daglönaren vid samma varv Johan Manfrid Olssons och hans änka Emmy Olssons, född Svensson, minderåriga dotter Ella Charlotta Marianne må från och med den 1 januari 1927 till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder, komma i åtnjutande av understöd från allmänna indragningsstaten med 96 kronor årligen.

9:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, till arméförvaltningens intendentsdepartement överlämnad skrift, dagtecknad den 19 juli 1927, har förrådsförmannen vid arméns intendenturförråd å Karlsborg Carl Johan Emanuelssons änka Maria Sofia Emanuelsson, född Johansson, anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att förrådsförmannen Emanuelsson avled den 5 maj 1927; att han av 1920 års riksdag tillerkändes en årlig pension av 800 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, varunder han entledigades från sin anställning vid arméns intendenturförråd å Karlsborg (skrivelse nr 296 punkt 10 e); att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, född den 11 april 1869, tre döttrar, varav en minderårig dotter Märta, född den 1 mars 1913; att änkan Emanuelsson lider av blodbrist i förening med betydligt nedsatta kroppskrafter och att hennes arbetsförmåga till följd därav är att anse såsom i väsentlig grad nedsatt; samt att behållningen i boet efter mannen uppgått till 9,582 kronor 87 öre.

Chefen för arméns intendenturförråd å Karlsborg har tillstyrkt änkan Emanuelssons ansökning.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 oktober 1927 anfört, att i betraktande av den avlidne makens långa och synnerligen väl vitsordade verksamhet i statens tjänst, omfattande en tid av nära 38 år, ansåge departementet det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att änkan Emanuelsson, med hänsyn till att hennes arbetsförmåga vore i väsentlig grad nedsatt, bereddes någon pension från statens sida samt att dottern Märta på grund av föreliggande ömmande omständigheter finge komma i åtnjutande av understöd i form av uppfostringsbidrag. Vad beträffade storleken av denna pension och detta understöd, ansåge departementet sig, på grund av vad riksdagen uti skrivelse den 16 april 1926, nr 149, beträffande pensionering av statstjännares efterlevande anfört, böra föreslå en årlig pension av 384 kronor åt änkan Emanuelsson, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, samt ett årligt understöd å 120 kronor åt dottern Märta till och med utgången av det kalenderår, under vilket hon uppnådde 18 års

Ang. understöd åt avlidne förrådsförmannen C. J. Emanuelssons änka och minderåriga dotter.

ålder. Då Emanuelsson avlidit den 5 maj 1927, torde understöden böra få utgå från och med den 1 juni nämnda år. På grund av vad sålunda anförts hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att änkan Emanuelsson och den minderåriga dottern finge från och med den 1 juni 1927 å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension och årligt understöd, änkan, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, med 384 kronor och dottern till och med utgången av det kalenderår, varunder hon uppnådde 18 års ålder, med 120 kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 18 november 1927 anført, att då ämbetsverket icke funne något att erinra beträffande förevarande framställning, finge statskontoret tillstyrka vidtagande av åtgärd i överensstämmelse med vad arméförvaltningens intendentsdepartement hemställt.

Ehuru änkan Emanuelsson icke är att betrakta såsom fullkomligt medellös, finner jag mig likväl i anseende till mannens nära 38-åriga anställning i statens tjänst samt hennes sjuklighet böra förorda, att årligt understöd beredes henne under hennes återstående livstid. Emellertid torde — med hänsyn till förefintlig kapitalbehållning i boet efter mannen samt då änkan Emanuelsson icke synes vara fullkomligt oförmögen till arbete — anledning saknas att för henne förorda högre understödsbelopp än 324 kronor. I likhet med myndigheterna anser jag, att något årligt understöd jämväl bör tilldelas makarna Emanuelssons minderåriga dotter Märta. I fråga om storleken av detta understöd biträder jag arméförvaltningens intendentsdepartements av statskontoret tillstyrkta förslag. Ifrågavarande båda understöd torde böra utgå från och med den 1 juni 1927.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förrådsförmannen vid arméns intendenturförråd å Karlsborg Carl Johan Emanuelssons änka Maria Sofia Emanuelsson, född Johansson, och makarnas dotter Märta må från och med den 1 juni 1927 från allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan med 324 kronor, att utgå så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, och dottern med 120 kronor, att utgå till och med det kalenderår, varunder hon uppnår 18 års ålder.

10:o.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, till arméförvaltningens intendentsdepartement överlämnad skrivelse den 4 maj 1927 har *chefen för Norrbottens regemente* gjort framställning om beredande av pension åt skomakeriförmannen vid nämnda regementes intendenturverkstäder Helmer Leonard Lindvalls änka Ida Maria Lindvall, född Olsson.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att förmannen Lindvall, som avled den 29 mars 1927, från och med den 17 maj 1906 intill sin död varit anställd vid Norrbottens regementes intendenturverkstäder, under åren 1906—1916 såsom skomakeriarbetare samt därefter såsom förman för skomakeri-

Ang understöd åt avlidne skomakeriförmannen H. L. Lindvalls änka och minderåriga barn.

verkstaden; att han under denna sin tjänstetid städse visat synnerligen stor arbetsförmåga och skicklighet samt nedlagt stort intresse och omsorg på att fullgöra sitt arbete på allra bästa och redligaste sätt; att han vid sin död efterlämnat, förutom änkan, född den 26 september 1882, fyra barn, Ester Maria, Erik Helge, Axel Ruben samt Gustaf Harry, födda respektive den 11 december 1909, den 24 oktober 1911, den 16 juni 1915 och den 15 augusti 1920; att änkan Lindvall är mindre arbetsför på grund av lindrigt hjärtfel och förhöjt blodtryck; samt att hon är medellös och icke har någon, som är pliktig att bidraga till hennes och barnens uppehälle.

Kommandanten i Boden har tillstyrkt framställningen.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *arméförvaltningens intendentsdepartement* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 juni 1927 anført, att departementet i betraktande av förmannen Lindvalls jämförelsevis långa och synnerligen väl vitsordade verksamhet i statens tjänst ansåge det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att änkan Lindvall med hänsyn till att hon vore mindre arbetsför på grund av sjukdom bereddes någon pension från statens sida samt att barnen på grund av föreliggande ömmande omständigheter måtte medgivas understöd i form av uppfostringsbidrag. Vad beträffade storleken av de sålunda ifrågasatta understöden, ansåge departementet sig på grund av vad riksdagen uti skrivelse den 16 april 1926, nr 149, beträffande pensionering av statstjänarens efterlevande anført böra föreslå en årlig pension av 324 kronor åt änkan Lindvall, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, samt årliga understöd å 120 kronor åt vart och ett av barnen till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnådde 18 års ålder. Då Lindvall avlidit den 29 mars 1927, torde understöden böra få utgå från och med den 1 april nämnda år. På grund av vad sålunda anförts finge departementet hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att avlidne skomakeriförmannen Lindvalls änka och makarnas barn Ester Maria, Erik Helge, Axel Ruben samt Gustaf Harry finge från och med den 1 april 1927 å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension och årliga understöd, änkan, så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, med 324 kronor och vart och ett av barnen till och med utgången av det kalenderår, varunder det uppnådde 18 års ålder, med 120 kronor.

Statskontoret har den 9 augusti 1927 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anført, att då skomakeriförmannen Lindvalls efterlämnade änka vore allenast 44 år gammal och syntes åtminstone i viss mån kunna bidraga till sitt eget livsuppehälle — vilket uttrycket »mindre arbetsför» i det handlingarna bifogade läkarbetyget torde angiva — hölle statskontoret före, att anledning icke föreläge till beredande åt henne själv av någon pension. Då emellertid Lindvall utom änkan efterlämnat fyra barn, alla under 18 år, syntes det billigt, att något understöd bereddes för barnens försörjning och uppfostran, och syntes ett årligt understöd till varje minderårigt barn av 120 kronor få anses skäligt. Detta belopp borde betraktas såsom nyreglerat i avseende å rätt att därå åtnjuta dyrtidstillägg. Statskontoret hemställde alltså, att

Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att vart och ett av avlidne skomakerförmannen Lindvalls efterlämnade minderåriga barn finge från och med den 1 april 1927 intill utgången av det kalenderår, varunder det uppnådde 18 års ålder, åtnjuta årligt understöd från allmänna indragningsstaten till belopp av 120 kronor.

Genom brev den 2 september 1927 har *Kungl. Maj:t* medgivit, att till vart och ett av avlidne skomakerförmannen Lindvalls och hans änkas minderåriga barn finge tills vidare, räknat från och med den 1 april 1927, från lantförsvarets anslag till extra utgifter utbetalas understöd med 30 kronor för varje tilländalupet kvartal, intill dess frågan om beredande av understöd åt ifrågavarande barn blivit slutligt prövad, med skyldighet för dem att, i den mån understöd kunde bliva dem tillerkänt från allmänna indragningsstaten jämväl för tid, varunder de uppburit nu medgivna understöd, till berörda anslag till extra utgifter återbetala därifrån för sådan tid uppburna understödsmedel, vilken återbetalning finge ske genom överföring av till betalning från allmänna indragningsstaten förfallna understödsmedel och därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg.

Med hänsyn till att änkan Lindvall är medellös och på grund av sjuklighet mindre arbetsför, anser jag, i likhet med arméförvaltningens intendentsdepartement, att årligt understöd bör beredas henne under hennes återstående livstid. Understödsbeloppet torde böra bestämmas till 324 kronor. Jämväl till de minderåriga barnen torde böra utgå årliga understöd på sätt av myndigheterna föreslagits eller således med 120 kronor för vart och ett av dem under tiden intill utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skomakerförmannen vid Norrbottens regementets intendenturverkstäder Helmer Leonard Lindvalls änka Ida Maria Lindvall, född Olsson, och makarnas minderåriga barn Ester Maria, Erik Helge, Axel Ruben och Gustaf Harry må från och med den 1 april 1927 å allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan med 324 kronor, att utgå så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, samt vart och ett av barnen med 120 kronor, att utgå till och med det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—10:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik von Horn.